

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาทั่วไป มักพบปัญหาในชั้นเรียนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะ ปัญหาการเข้าเรียนสายหรือขาดเรียนของนักศึกษาเป็นประจำ นอกจากนี้ ยังมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งขาดเรียนมากกว่าจำนวนครั้งที่อนุญาตให้สามารถขาดได้ และ การเข้าเรียนสายหรือการขาดเรียนของนักศึกษายังเป็นอุปสรรคที่มีต่อการเรียนการสอน ทั้งในส่วนของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกด้วย เช่น เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่เข้าใจในเนื้อหาในรายวิชา ขาดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ไม่มีคะแนนเก็บเนื่องมาจากขาดการทำงานในชั้นเรียน ไม่ส่งงานที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด รวมทั้งไม่ได้สอบเก็บคะแนน ดังนั้น หากผู้เรียนไม่สนใจหรือขาดเรียนขณะที่มีการเรียนการสอน ก็จะส่งผลกระทบต่อผลการเรียนได้ ทำให้ได้รับระดับผลการเรียนที่ต่ำลง สาเหตุของปัญหาการขาดเรียนของนักศึกษา มักเกิดจากตัวนักศึกษาเอง หรือจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

1. สาเหตุจากตัวนักศึกษาเอง ได้แก่

1.1 ลักษณะส่วนตัวไม่เหมาะสม เช่น นักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมขาดความสนใจในการเรียน ขาดความกระตือรือร้น ไม่มีความรับผิดชอบ ขาดความพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ไม่รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์

1.2 พื้นฐานทางการเรียนเดิม พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมทางการเรียน มีพื้นฐานทางการเรียนเดิมไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียน เนื่องจากเนื้อหาวิชาเรียนมีความยากมากขึ้น ถ้าหากไม่มีความพยายาม ขาดความสนใจในการเรียน จะทำให้เรียนไม่เข้าใจ และเกิดความเบื่อหน่ายในที่สุด

1.3 นิสัยในการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมทางการเรียนไม่ส่งงานที่อาจารย์มอบหมาย ขาดเรียนบ่อย ขณะเรียนเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียนไม่กล้าซักถาม คอยในเวลาเรียน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่ทบทวนบทเรียนเมื่อเรียนเสร็จในแต่ละวัน ไม่มีการเตรียมตัวอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเรียน ไม่มีสมาธิในการเรียน มักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.4 การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาพฤติกรรมทางการเรียน เช่น ไม่ชอบวิชาที่มีการมอบหมายงานให้ทำมาก เรียนไม่เข้าใจ และไม่ทำงานส่ง จะทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย หหมดกำลังใจ ซึ่งทำให้ผลการเรียนตกต่ำด้วย

2. สาเหตุจากลักษณะสิ่งแวดล้อมที่บ้าน สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่

2.1 บิดามารดาไม่มีเวลา เป็นปัจจัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษา เพราะบิดามารดาที่มีความพร้อม ย่อมเป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ และความอบอุ่นแก่นักศึกษาได้ดี จาก การศึกษาพบว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา จะเป็นแรงกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษามีความพยายามในการเรียนมากขึ้น

2.2 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจของบิดามารดา ส่งผลต่อปัญหาด้านระเบียบ วินัยในการเรียน

3 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อมที่ มหาวิทยาลัย คือ ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวน นักศึกษาในแต่ละห้องซึ่งมีมากเกินไป ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนไม่น่าเรียน อาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานศึกษาและการจัดการศึกษามีความสำคัญมากต่อสภาพการเรียนการสอน อันมีผลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน

4. สาเหตุจากผู้สอน เช่นสอนไม่รู้เรื่อง Wadesango and Machingambi, 2011)

ดังนั้น จึงอาจใช้แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. การแก้ปัญหาที่มีสาเหตุจากตัวนักศึกษาเอง อาจทำได้โดยวิธีต่าง ๆ กัน ดังนี้

1.1 การสร้างแรงจูงใจทางบวก เช่น การให้คะแนนการเข้าเรียน ให้สิทธิสอบแก้ตัว หากเข้าเรียนสม่ำเสมอ หรือการประกาศชมเชยหากเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ เป็นต้น

1.2 การสร้างแรงจูงใจทางลบ เช่น การไม่ให้เข้าสอบหากมีเวลาเรียนไม่ครบตามที่ กำหนด การสอบย่อยโดยไม่กำหนดเวลาล่วงหน้า การมอบหมายงานให้มานำเสนอในชั้นเรียนโดยไม่กำหนดเวลานำเสนอล่วงหน้า เป็นต้น

นอกจากนี้ อาจแนะวิธีการเรียนที่ถูกต้อง การสร้างสมาธิในการเรียน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แนะนำวิธีการอ่านหนังสือให้มีประสิทธิภาพ การส่งงานที่อาจารย์สั่งให้ทำ รวมทั้ง ให้ความรู้เพิ่มเติมในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน โดยการให้ข้อมูลในการศึกษาและ อาชีพ เพื่อให้มีเป้าหมายในการเรียน มีความพยายาม ความมุ่งมั่นในการเรียน และมีจุดมุ่งหมายใน ชีวิตที่ถูกต้อง

2. การแก้ปัญหาที่มีสาเหตุจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ปัญหาต่าง ๆ อาจมีดังนี้

2.1 ปัญหาการจัดตารางสอนเช้า/เย็น เกินไป อาจให้ฝ่ายจัดตารางสอนปรับเวลาให้ใหม่ หากสามารถปรับเวลาได้

2.2 ปัญหาการเดินทางระหว่างห้องเรียน ควรจัดตารางสอนภายใต้เงื่อนไขวิชาที่มีการเรียนต่อเนื่อง เว้นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเปลี่ยนห้องเรียน

มีงานวิจัยในชั้นเรียน เกี่ยวกับปัญหาการขาดเรียนของนักศึกษา เช่น มาลีรัตน์ เทียมฉัตร (2548) ทำการศึกษาเรื่องการปรับพฤติกรรมไม่เข้าห้องเรียนในรายวิชางานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น ชั้น ปวช.1 แผนกช่างไฟฟ้ากำลัง โดยการเรียนการสอนแบบร่วมแรงใจและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ พบว่า ผลจากการปรับพฤติกรรมในครั้งนี้ ทำให้นักศึกษาทุกคนสามารถทำแบบทดสอบหลังบทเรียนทุกหน่วย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด เช่นเดียวกับ งานวิจัยของ นัฏสินี ขวัญศรี (2550) เรื่องการขาดเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ 2 ของนักศึกษาชั้น ปวช.1 แผนกช่างยนต์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาอันดับหนึ่งของนักศึกษาคือการขาดเรียนโดยไม่แจ้งสาเหตุแก่ครูผู้สอนและจากการประเมินพฤติกรรม พบว่า นักศึกษามักไม่ค่อยมาเรียน ทำให้ไม่มีคะแนนเก็บ หรือถ้ามาเรียนก็ไม่ค่อยตั้งใจเรียน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อผลการเรียน เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และให้นักศึกษาทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการ พูดคุยทีละคน เกี่ยวกับปัญหาการขาดเรียนและเชิญผู้ปกครองมาสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษา ทำให้พฤติกรรมของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ การวิจัยของ นฤมล ผางคำ (2547) เรื่อง การปรับปรุงพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนให้ตรงต่อเวลา ในวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานของนักศึกษา ชั้น ปวช.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี สาขาวิชาคหกรรม ประจำภาคเรียนที่ 1/2547 โดยใช้สัญญาการเรียน พบว่า นักศึกษามีการแสดงพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนดีขึ้นคือมาเรียนตรงเวลาหรือมาก่อนเวลา 3-5 นาที สอดคล้องกับการศึกษาของ ปเนต หมายมั่น (2552) ซึ่งศึกษา เรื่อง การปรับปรุงพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนให้ตรงต่อเวลา ในรายวิชา การออกแบบและพัฒนาเว็บ ประจำภาคเรียนที่ 1/2552 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ศูนย์รายน้ำมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายช่วยกันสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเข้าเรียนสาย และให้เขียนระบุสาเหตุในการเข้าเรียนสายตลอดจนแนวทางการแก้ไข พร้อมกับให้นักศึกษาทำแบบสัญญาการเรียน ซึ่งในข้อสัญญากล่าวถึงการหัดคะแนนความประพฤติ การหมกมุ่นหรือแอบ แต่หากนักศึกษาสามารถเข้าเรียนได้ตรงเวลา มีความสม่ำเสมอ หรือสามารถมาเรียนก่อนเวลาได้ จะมีการบวกคะแนนในช่องคะแนนพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีการแสดงพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนดีขึ้น คือ มาเรียนตรงเวลา หรือมาก่อนเวลา สำหรับงานวิจัยของ นิตยา งามยิ่งยง (2551) เรื่อง แนวทางการ

แก้ไขปัญหาคารขาดเรียน วิชาการโรงแรม สาขาการโรงแรม ระดับ ปวช. จำนวน 45 คน พบว่า นักเรียนมีเหตุจำเป็นในการขาดเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งการขาดเรียนทุกครั้งผู้ปกครองรับทราบ อยู่ในระดับที่มากที่สุด สาเหตุของการขาดเรียนเกิดจากตัวนักเรียนเองอยู่ในระดับมาก การจัดกิจกรรมที่หลากหลายในวิชาทำให้นักเรียนเกิดความต้องการในการเข้าเรียนเพิ่มขึ้น อาจารย์ผู้สอน ในรายวิชาเป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนอยากมาเรียนอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การกระตุ้นของ ผู้สอนและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในรายวิชา มีส่วนทำให้นักเรียนสนใจและมีระดับผลคะแนน เกือบที่มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อระดับผลการเรียนที่สูงขึ้น และ จากการศึกษาของ วิมลศิริ ชำนาญเวช (2552) เรื่อง พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา ในรายวิชากฎหมายครอบครัว จากการสังเกต พฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาทั้งภาคปกติและนักศึกษาภาคค่ำ พบว่า ผู้ที่ขาดเรียนบ่อยๆ เกินกว่า 4 ครั้ง จะมีผลการเรียนตกต่ำโดยนักศึกษาให้เหตุผลของการขาดเรียน คือ นักศึกษาภาค ปกติที่ขาดเรียนบ่อยๆ อ้างว่าบ้านอยู่ไกลต้องต่อรถเมล์หลายทอด ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง หาก วันใดมีเรียนวิชาเดียวก็จะไม่มาเรียน เพราะคิดว่าอ่านตำราเองก็ได้ ส่วนนักศึกษาภาคค่ำ เรียนวัน ละ 1 วิชาอยู่แล้ว มักอ้างว่าติดราชการ และ ถ้ามาเรียนทุกวัน จะทำให้ สิ้นเปลืองค่าเดินทางมากจึง เลือกลงมาเรียนเฉพาะวิชาที่ยากเท่านั้น จากการสำรวจพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา คณะ นิติศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา กฎหมายครอบครัวในเทอม 2/2551 เปรียบเทียบกับเทอม 1/2552 พบว่า การใช้เทคนิคการสอนแบบ Active Learning เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียน มากขึ้นนั้น จะใช้ได้ผลกับนักศึกษาเฉพาะภาคปกติเท่านั้น ส่งผลให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียนมากขึ้น กว่าเดิม และเปอร์เซ็นต์การเข้าชั้นเรียนไม่ครบ 80% ลดลง ส่วนนักศึกษาภาคค่ำยังคงมีสถิติเข้าชั้น เรียนไม่ครบ 80% เป็นจำนวนมาก ถึงแม้ว่าเมื่อเทียบกับเทอม 2/2551 จะมีเปอร์เซ็นต์ที่น้อยกว่าก็ ตาม

สำหรับการจัดชั้นเรียนแบบกลุ่มใหญ่ ในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป ในราย วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีกับคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาประมาณ 1 ใน 4 ขาดเรียนอย่างน้อย 1 ครั้ง บาง คนไม่มาเรียนเลยทั้ง 4 ครั้ง แต่มาสอบกลางภาค ปัญหาการขาดเรียน จึงเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่ง ที่ควรเร่งดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ต่อ ผู้เรียน ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึง เล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดย ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล และทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อหาสาเหตุของ การขาดเรียนของนักศึกษา และนำเอาสาเหตุมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาต่อไป